

Parlamentul
Republicii Moldova

SS nr. 65

10.10.2018

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de hotărâre a Parlamentului pentru elaborarea proiectului de lege cu privire la modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova privind alegerea judecătorilor direct de către popor.

Anexă:

- Proiectul Hotărârii
- Nota informativă

Deputat în Parlament

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	338
"10" 10	2018
Ora	

HOTĂRÎRE

pentru elaborarea proiectului de lege cu privire la modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova privind alegerea judecătorilor direct de către popor

Avînd în vedere principiul constituțional al suveranității care aparține poporului Republicii Moldova,

Luînd act de rolul definitoriu al puterii judecătorești în sistemul celor trei puteri ale statului care are menirea să asigure înfăptuirea justiției în numele legii și numai de către instanțele judecătorești,

Reafirmînd că independența justiției este o condiție obligatorie pentru existența statului de drept și o garanție fundamentală a unui proces echitabil,

Conștientizînd necesitatea stringentă de a ridica încrederea publicului în independența instanțelor, în integritatea judecătorilor, în eficiența procedurilor aplicate și responsabilizarea tuturor actorilor implicați în actul de justiție,

În temeiul art.47 alin.(5) și (6) din Regulamentul Parlamentului,

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art.1.- Se însărcinează Comisia juridică, numiri și imunități să elaboreze proiectului de lege cu privire la modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova privind alegerea judecătorilor direct de către popor.

Art.2.- Proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova privind alegerea directă a judecătorilor de către popor va fi prezentat Parlamentului în termen de 30 de zile.

Art.3.- În scopul îndeplinirii sarcinilor sale, Comisia va consulta public proiectul, poate antrena specialiști din cadrul Secretariatului Parlamentului, Cancelariei de Stat, Ministerului Justiției, Consiliului Superior al Magistraturii, Comisia Electorală Centrală, de asemenea poate apela la asistența altor specialiști și experți independenți din Republica Moldova și din străinătate.

Art.4.- Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de hotărîre pentru elaborarea proiectului de lege cu privire la modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova privind alegerea judecătorilor direct de către popor

În Republica Moldova, legislația cu privire la sistemul judecătoresc se bazează pe prevederile Constituției, acest lucru reclamă asigurarea autonomiei organelor puterii judecătorești, independenței judecătorilor și a instanțelor judecătorești, protecției judiciare a omului și cetățeanului. Relația dintre cele trei puteri publice ar trebui să fie marcată de respect reciproc, fiecare recunoscând și apreciind rolul celorlalte.

Sistemul de justiție se bazează pe încrederea publicului în independența instanțelor, în integritatea și imparțialitatea judecătorilor, în eficiența procedurilor aplicate. Este esențial ca fiecare judecător să onoreze funcția judiciară ca fiind un mandat public și să mențină încrederea societății în sistemul judiciar.

Independența justiției este o condiție obligatorie pentru existența statului de drept și o garanție fundamentală a unui proces echitabil. Această independență urmează a fi asigurată de stat. Criteriile de apreciere a independenței puterii judecătorești, de obicei, sunt: modul în care sunt numiți judecătorii, durata mandatului acestora, condițiile de exercitare a funcției, existența garanțiilor împotriva presiunilor externe și perceperea instanței ca fiind independentă. Printre cele trei condiții minime pentru independența justiției se numără și siguranța funcției, care presupune un mandat, indiferent că este pe viață, până la vârsta pensionării, sau pe o durată determinată, care trebuie să fie protejat de amestecul arbitrar sau discreționar al executivului sau al altei autorități. Reglementarea prin Constituție a unor cerințe uniforme pentru instanțele de judecată și judecători și implementarea de garanții juridice pentru judecători, precum și respectarea garanțiilor de drept ale judecătorilor contribuie la stabilitatea sistemului puterii judecătorești.

Menirea judecătorului este de a sluji, ceea ce constituie o obligație. Judecătorul nu va reuși și nu va găsi satisfacție în îndatoririle sale decât dacă realizează în mod permanent importanța serviciului public prestat. Îndeplinirea cu bună credință a funcției judiciare asigură, pe bună dreptate, libertatea, pacea, ordinea și buna guvernare – elementele esențiale ale unei societăți. Comunitatea este guvernată de regula statului de drept numai atunci când are încredere în integritatea și capacitatea puterii judecătorești. Încrederea publică în sistemul judecătoresc constituie o garanție a eficienței sistemului: comportamentul judecătorilor în activitățile lor profesionale este considerat ca fiind esențial pentru credibilitatea instanțelor.

Ultimii ani au fost promovate un șir întreg de acte legislative care au avut menirea de a perfecționa procedurile judiciare, statutul judecătorilor, nivelul de responsabilitate etc. Au început a fi simțite și unele rezultate dar totuși percepția publică și încrederea oamenilor în actul justiției rămâne la un nivel scăzut.

Considerăm că se impun unele măsuri mai decisive pentru a restabili încrederea oamenilor și a responsabiliza la maxim pe cei care înfăptuiesc justiție în numele legii.

O pîrghie de asigurarea a independenței și responsabilității pentru magistrați, sigur că este modalitatea de a accede în această profesie. Principiile internaționale cunosc mai multe modalități de a accede în funcție, fie numire fie alegere prin diverse modalități, fapt care depinde în mare măsură de sistemul de drept al fiecărui stat în parte.

În unele state cu democrație avansată judecătorii sunt aleși direct de către popor. Un exemplu elocvent în acest sens este SUA. Evident că sunt avantaje și dezavantaje pentru orice modalitate și trebuie să analizăm atent aceste proceduri, dar este cert că fără unele măsuri decisive va fi greu de a asigura o veritabilă schimbare în acest sector.

Atît timp cît, potrivit Legii Supreme a țării, anume poporul este deținătorul suprem al suveranității naționale și este în drept să participe direct la fortificarea independenței și responsabilității sistemului judiciar.

În vederea unei analize mai profunde a acestei probleme se propune de a iniția o propunere legislativă de modificare a Constituției Republicii Moldova cu privire la alegerea judecătorilor direct de către popor.

Astfel, propunem de a însărcina Comisia juridică, numiri și imunități, de a elabora proiectul de lege pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova privind alegerea judecătorilor direct de popor. Comisia va prezenta Parlamentului, în termen de 30 de zile, inițiativa legislativă menționată.

În scopul îndeplinirii sarcinilor sale, Comisia va consulta public proiectul, poate antrena specialiști din cadrul Secretariatului Parlamentului, Cancelariei de Stat, Ministerului Justiției, Consiliului Superior al Magistraturii, Comisia Electorală Centrală, de asemenea poate apela la asistența altor specialiști și experți independenți din Republica Moldova și din străinătate.

Deputat în Parlament

